

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧОРТКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІДПРИЄМНИЦТВА І БІЗНЕСУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЧННІПБ ЗУНУ

Надія КУЛЬЧИЦЬКА

2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Митна справа»

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – 07 Управління та адміністрування

спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська справа та страхування»

кафедра фундаментальних та спеціальних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)	Екз. (сем.)
Денна	3	5	46	30	5	10	89	180	-	5
Заочна	3	5	8	4	-	-	168	180	-	6

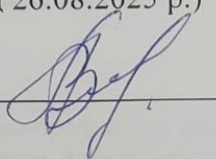
Чортків – ЗУНУ
2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23.06.2023 р.).

Робочу програму склала к.е.н., доцент Людмила ДЕРМАНСЬКА

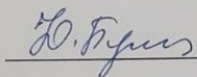
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін (протокол № 1 від 26.08.2025 р.)

Завідувач кафедри

Людмила ДЕРМАНСЬКА

Гарант ОПП

Юлія БУГЕЛЬ

Структура робочої програми навчальної дисципліни „Митна справа”

1. Опис дисципліни „Митна справа”

Дисципліна – „Митна справа”	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 6	Галузь знань - 07 Управління та адміністрування	Статус дисципліни обов’язкова дисципліна з циклу професійної підготовки
Кількість залікових модулів - 5	Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	Рік підготовки: Денна форма – 3 Заочна форма - 3 Семестр: Денна форма - 5 Заочна форма -5
Кількість змістових модулів - 2	Освітньо-професійна програма - «Фінанси, банківська справа та страхування»	Лекції: Денна форма -46 год. Заочна форма – 8 год Практичні заняття: Денна форма - 30 год. Заочна форма -4 год.
Загальна кількість годин -180	Ступінь вищої освіти - бакалавр	Самостійна робота: Денна форма – 89 Заочна форма -168 год Тренінг- 10 год. Індивідуальна робота : Денна – 5 год.
Тижневих годин – 14 год, з них аудиторних – 5год		Вид підсумкового контролю - іспит

2. Мета й завдання вивчення дисципліни „Митна справа”

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою дисципліни «Митна справа» є глибоке засвоєння студентами знань з теоретичних засад митної політики, опанування навиками практичної роботи у сфері митного адміністрування.

Курс “Митна справа” є прикладною дисципліною та включає систематичне вивчення основних положень організації митної справи, які необхідні для підготовки спеціалістів.

Головним завданням курсу “Митна справа” є вивчення теоретичних основ побудови митної системи, визначення її принципів, визначення основних тенденцій її розвитку та напрямків вдосконалення, ознайомлення із світовим досвідом.

Вивчення курсу «Митна справа» передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із курсів «Податкова система», «Міжнародна економіка» та цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

Предметом навчальної дисципліни є сукупність закономірностей, умов, принципів, процесів та явищ, що мають місце в митній справі.

2.2 Завдання вивчення дисципліни

В результаті вивчення курсу «Митна справа» студенти повинні:

- засвоїти теоретичні основи формування митної справи в державі;
- опрацювати основні форми прояву та інструменти митної політики;
- вивчити основні тарифні та нетарифні інструменти, що застосовуються державою для регулювання зовнішніх товаропотоків;
- засвоїти форми організації та здійснення митного контролю та умови митного оформлення;
- ознайомитися із особливостями переміщення товарів через митний кордон України;
- ознайомитися з проявами незаконного переміщення товарів та вантажів через митний кордон та протидією їм митних органів;
- набути навичок практичного використання теоретичних знань у практичній діяльності.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Теоретичні знання і практичні навички здобуті з дисциплін «Податкова система», «Міжнародна економіка» необхідні для вивчення дисципліни «Митна справа»

2.5. Програмні результати навчання.

В процесі вивчення дисципліни «Митна справа» студенти повинні:

- ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т. ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.
- ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

3. Зміст дисципліни «Митна справа»

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи формування митної справи та реалізація митної політики з допомогою митних інструментів

Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні

Предмет та завдання курсу “Митна справа”. Історичні аспекти розвитку митної справи в Україні. Митні збори в Запорізькій Січі. Особливості розвитку митної справи у 18-20 ст. Розвиток митної справи в УРСР. Організація митної справи в Україні. Правові засади організації митної справи в Україні. Органи державного регулювання в управлінні митною справою. Митна служба у керівництві управлінням та здійсненні митної справи. Митна політика: суть, призначення. Інструменти митної політики. Форми митної політики. Політика протекціонізму, її суть. Основні форми протекціонізму та класифікаційні ознаки. Політика вільної торгівлі, передумови та чинники проведення. Світовий досвід проведення митної політики.

Література: 5, 9, 15, 16, 17, 19, 27, 28

Тема 2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Нетарифні обмеження, їх суть та призначення. Методи нетарифного регулювання ЗЕД. Адміністративні методи нетарифного регулювання. Кількісні обмеження. Квотування: його суть та види. Автоматичне і неавтоматичне ліцензування. Приховані методи протекціонізму. Субсидування експорту. Експортне кредитування. Демпінг. Технічні бар'єри: стандарти, сертифікація якості, вимоги пакування та маркування, санітарно-гігієнічні вимоги, екологічні вимоги.

Література: 5, 9, 15, 16, 17, 21-25

Тема 3. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі

Економічний зміст митного тарифу. Простий і складний митний тариф. Тарифна ескалація. Товарна номенклатури зовнішньоекономічної діяльності. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД): основи побудови і структура. Класифікація і кодування товарів відповідно до УКТЗЕД. Визначення країни походження товарів Сутність та класифікація митних платежів. Мито: його суть, класифікаційні ознаки. Адвалерне, специфічне та комбіноване мито. Ввізне, вивізне та транзитне мито. Особливі види мита: спеціальне, антидемпінгове та компенсаційне мито. Процедура застосування особливих видів мита. Порядок справляння мита в Україні. Митна вартість товарів. Методи визначення митної вартості товарів та особливості їх застосування. Декларування митної вартості. Особливості справляння акцизного податку та податку на додану вартість щодо предметів, які переміщуються через митний кордон України.

Література: 1,2,3, 6, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 20, 26, 29

Змістовий модуль 2. Митне оформлення та митний контроль за переміщенням товарів та інших вантажів через митний кордон України.

Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України

Переміщення через митний кордон України: види та умови. Митний режим та його суть. Митні режими в Україні та їх види: імпорт (випуск для вільного обігу); реімпорт; експорт (остаточне вивезення); реекспорт; транзит; тимчасове ввезення; тимчасове вивезення; митний склад; вільна митна зона; безмитна торгівля; переробка на митній території; переробка за межами митної території; знищення або руйнування; відмова на користь держави.

Література: 5, 9,15,16, 17, 19, 27, 30, 31

Тема 5. Митний контроль: його організація та форми

Сутність та особливості проведення митного контролю. Порядок здійснення митного контролю при перетині митного кордону. Форми митного контролю, їх поняття та порядок застосування. Перевірка документів та відомостей, які відповідно до Митного Кодексу надаються митній службі під час переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України; Митний огляд (огляд та переогляд товарів, транспортних засобів комерційного призначення, огляд та переогляд ручної поклажі та багажу, особистий огляд громадян); обліку товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України. Усне опитування громадян та посадових осіб підприємств. Огляд територій та приміщень складів тимчасового зберігання, митних складів, вільних митних зон, магазинів безмитної торгівлі та інших місць, де знаходяться товари, транспортні засоби комерційного призначення, що підлягають митному контролю, чи провадиться діяльність, контроль за якою покладено на митні органи. Перевірка обліку товарів, що переміщуються через митний кордон України та/або перебувають під митним контролем. Проведення документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи, у тому числі своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів. Направлення запитів до інших державних органів, установ та організацій, уповноважених органів іноземних держав для встановлення автентичності документів, поданих митному органу. Основи переміщення товарів під митним контролем. Організація пунктів пропуску через митний кордон та зони митного контролю.

Література: 5, 8,9,14, 15,16,17, 18, 19

Тема 6. Митне оформлення і декларування товарів

Сутність, значення та мета митного оформлення товарів. Основні напрямки митного оформлення. Порядок визначення місця і часу здійснення митного оформлення. Особливості митного оформлення при переміщенні товарів та інших вантажів через митний кордон. Спрощений порядок митного оформлення деяких видів товарів. Спрощення процедури митного оформлення на основі використання інформаційних митних технологій. Декларанти, їх права і обов'язки. Процедура декларування товарів як структурний елемент системи митного оформлення. Декларування товарів: суть, необхідність, призначення. Митні документи та специфіка їх оформлення. Декларації, їх види. Митна декларація (МД) як основний документ при здійсненні митного оформлення вантажів. Особливості здійснення

митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів із використання МД.

Література: 5, 8,9,14, 15,16,17, 18, 19

Тема 7. Порушення митних правил та контрабанда товарів

Незаконне переміщення товарів через митний кордон України та боротьба з ним. Поняття контрабанди як виду кримінального правопорушення. Відповідальність за вчинення контрабанди. Протидія митних органів контрабанді. Порушення митних правил (ПМП) як вид адміністративного правопорушення. Характеристика видів ПМП. Відповідальність за порушення митних правил: штраф, попередження, конфіскація. Митні злочини. Ухилення від сплати митних платежів. Завищення (заниження) митної вартості товарів. Незаконне використання пільг по митним платежам. Невірне вказання коду УКТ ЗЕД для товарів, що мають схожі споживчі характеристики. Недопоставка товару на митницю призначення.

Література: 5,7,8,10,14,16,18,28

4. Структура залікового кредиту дисципліни "Митна справа"

Денна форма навчання

Теми курсу	Кількість годин					Контрольні заходи
	Лекції	Практичні заняття	Самост. робота	Індивід. робота	Тренінг	
Змістовий модуль 1						
Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні	6	4	14	2	4	Тестові завдання
Тема 2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	6	4	12			Дискусійні Питання, тестові та практичні завдання
Тема 3. Тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	6	6	13			Заліковий модуль по темах 1-3
Змістовий модуль 2						
Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України	8	4	12	3	6	Усне опитування , практичні завдання
Тема 5. Митний контроль: його організація та форми	6	4	13			Тестові завдання та практичні
Тема 6. Митне оформлення та декларування товарів	8	4	14			Практичні та ситуатійні завдання
Тема 7. Порушення митний правил та контрабанда товарів	6	4	11			Заліковий модуль по темах 4-7
ВСЬОГО	46	30	89	5	10	Екзамен

Заочна форма навчання

Теми курсу	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивід. робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1					
Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні	1		23		
Тема 2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	1	1	23		Усне опитування, практичні завдання
Тема 3. Тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	1	1	25		
Змістовий модуль 2					
Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України	1		25		
Тема 5. Митний контроль: його організація та форми	1	1	24		Практичні та ситуаційні завдання
Тема 6. Митне оформлення та декларування товарів	1	1	25		
Тема 7. Порушення митних правил та контрабанда товарів	2		23		
ВСЬОГО	8	4	168	-	Екзамен

5. Тематика практичних занять з дисципліни «Митна справа»

Практичне заняття № 1-2.

Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні

Мета: ознайомитись та вивчити особливості функціонування митних інституцій в Україні.

Питання для обговорення:

1. Предмет та завдання курсу “Митна справа”
2. Історичні аспекти розвитку митної справи в Україні.
3. Особливості розвитку митної справи у 18-20 ст.
4. Розвиток митної справи в УРСР.
5. Організація митної справи в Україні.
6. Правові засади організації митної справи в Україні.
7. Органи державного регулювання в управлінні митною справою.
8. Митна служба у керівництві управлінням та здійсненні митної справи.
9. Митна політика: суть, призначення. Інструменти митної політики.
10. Форми митної політики. Політика протекціонізму, її суть. Основні форми протекціонізму та класифікаційні ознаки. Політика вільної торгівлі, передумови та чинники проведення.
Дискусійне обговорення світового досвіду проведення митної політики.

Практичне заняття №3-4.

Тема 2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Мета: опанувати правові та організаційні засади нетарифного регулювання ЗЕД в Україні.

Питання для обговорення:

1. Нетарифні обмеження, їх суть та призначення.
2. Методи нетарифного регулювання ЗЕД.
3. Адміністративні методи нетарифного регулювання.
4. Кількісні обмеження. Квотування: його суть та види.
5. Автоматичне і неавтоматичне ліцензування.
6. Приховані методи протекціонізму.
7. Субсидування експорту. Експортне кредитування. Демпінг.
Обговорення питань щодо застосування технічних бар'єрів: стандарти, сертифікація якості, вимоги пакування та маркування, санітарно-гігієнічні вимоги, екологічні вимоги.

Практичне заняття №5-7.

Тема 3. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі

Мета: опанувати особливості здійснення митно-тарифного регулювання у вітчизняній фіскальній практиці.

Питання для обговорення:

1. Економічний зміст митного тарифу.

2. Простий і складний митний тариф.
 3. Товарна номенклатури зовнішньоекономічної діяльності.
 4. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД): основи побудови і структура. Класифікація і кодування товарів відповідно до УКТЗЕД.
 5. Визначення країни походження товарів Сутність та класифікація митних платежів.
 6. Мито: його суть, класифікаційні ознаки.
 7. Адвалерне, специфічне та комбіноване мито. Ввізне, вивізне та транзитне мито.
 8. Особливі види мита: спеціальне, антидемпінгове та компенсаційне мито.
 9. Процедура застосування особливих видів мита.
 10. Порядок справляння мита в Україні.
 11. Митна вартість товарів.
 12. Методи визначення митної вартості товарів та особливості їх застосування.
 13. Декларування митної вартості.
- Обговорення особливостей та вивчення практичного досвіду справляння акцизного податку та податку на додану вартість щодо предметів, які переміщуються через митний кордон України.

Практичне заняття № 8-9.

Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України

Мета: вивчити правові та організаційні аспекти використання митних режимів в Україні.

Питання для обговорення:

1. Умови поміщення товарів під відповідні митні режими та зобов'язання осіб, на які покладається обов'язок щодо дотримання вимог митного режиму:

- 1) імпорт (випуск для вільного обігу);
- 2) реімпорт;
- 3) експорт (остаточне вивезення);
- 4) реекспорт;
- 5) транзит;
- 6) тимчасове ввезення;
- 7) тимчасове вивезення;
- 8) митний склад;
- 9) вільна митна зона;
- 10) безмитна торгівля;
- 11) переробка на митній території;
- 12) переробка за межами митної території;
- 13) знищення або руйнування;
- 14) відмова на користь держави

Систематизація особливостей митних режимів.

Практичне заняття № 10-11.

Тема 5. Митний контроль: його організація та форми

Мета: вивчити практичні особливості здійснення митного контролю та порядок його організації.

Питання для обговорення:

1. Сутність та особливості проведення митного контролю.
2. Порядок здійснення митного контролю при перетині митного кордону.
3. Форми митного контролю, їх поняття та порядок застосування.
4. Перевірка документів та відомостей, які відповідно до Митного Кодексу надаються митній службі під час переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України; Митний огляд (огляд та переогляд товарів, транспортних засобів комерційного призначення, огляд та переогляд ручної поклажі та багажу, особистий огляд громадян); обліку товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України.
5. Усне опитування громадян та посадових осіб підприємств.
6. Огляд територій та приміщень складів тимчасового зберігання, митних складів, вільних митних зон, магазинів безмитної торгівлі та інших місць, де знаходяться товари, транспортні засоби комерційного призначення, що підлягають митному контролю, чи провадиться діяльність, контроль за якою покладено на митні органи.
7. Перевірка обліку товарів, що переміщуються через митний кордон України та/або перебувають під митним контролем.
8. Проведення документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи, у тому числі своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів.
9. Направлення запитів до інших державних органів, установ та організацій, уповноважених органів іноземних держав для встановлення автентичності документів, поданих митному органу.
10. Організація пунктів пропуску через митний кордон та зони митного контролю.

Обговорення правил переміщення товарів під митним контролем в умовах воєнного стану

Практичне заняття № 12-13.

Тема 6. Митне оформлення і декларування товарів

Мета: вивчити особливості здійснення митного оформлення товарів в Україні та світі.

Питання для обговорення:

1. Сутність, значення та мета митного оформлення товарів.
2. Основні напрямки митного оформлення.
3. Порядок визначення місця і часу здійснення митного оформлення.
4. Особливості митного оформлення при переміщенні товарів та інших вантажів через митний кордон.
5. Спрощений порядок митного оформлення деяких видів товарів.

6. Спрощення процедури митного оформлення на основі використання інформаційних митних технологій.

7. Декларанти, їх права і обов'язки.

8. Процедура декларування товарів як структурний елемент системи митного оформлення.

9. Декларування товарів: суть, необхідність, призначення. Митні документи та специфіка їх оформлення.

10. Декларації, їх види.

11. Митна декларація (МД) як основний документ при здійсненні митного оформлення вантажів.

Обговорення особливостей здійснення митного контролю та набуття практичних навичок митного оформлення товарів і транспортних засобів із використання МД.

Практичне заняття № 14-15.

Тема: Порухення митних правил та контрабанда товарів.

Мета: опанувати практику протидії та запобігання митним правопорушенням в Україні.

Питання для обговорення:

1. Незаконне переміщення товарів через митний кордон України та боротьба з ним.

2. Поняття контрабанди як виду кримінального правопорушення

3. Протидія митних органів контрабандним переміщенням

4. Порухення митних правил як вид адміністративного правопорушення.

5. Відповідальність за порушення митних правил

Аналітична оцінка обсягів контрабанди в Україні.

6. Тренінг з дисципліни

Мета тренінгу з дисципліни «Митна справа» – формування у студентів критичного мислення для пропонування професійних рішень, цілісного бачення і вирішення проблем організації митних правовідносин, розрахунків митних платежів, їх декларування, організації митного контролю.

Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за ступенем вищої освіти «бакалавр». Проведення тренінгу дозволяє: забезпечити засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни «Митна справа»; розвинути у студентів навички пропонування обґрунтованих рішень, використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.

Організація і порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, кожен із яких буде у статусі митного брокера та отримає роздатковий матеріал з вихідними даними для розмитнення .

3. Практична частина реалізовується шляхом виконання комплексного завдання кожним студентом, яке має відповідну структуру:

- 1) підготувати супровідні документи для митного оформлення;
- 2) розрахувати митну вартість та митні податки та збори при розмитненні відповідного товару;
- 3) формує митну декларацію

4. Підведення підсумків. Обговорюється результати виконаних завдань. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття та оцінювання результатів виконання наскрізного завдання, яке визначається як середнє арифметичне з балів, отриманих за кожне виконане завдання, яке оцінюється максимально у 100 балів.

7. Тематика самостійної роботи студентів.

Самостійна робота студентів полягає у підготовці презентаційних виступів, що оцінюються за 100-бальною шкалою і визначається як сукупність питомої ваги кожної складової:

-80% - підготовка презентації;

-20% - захист презентації.

Обговорюються результати виконання завдань.

Тематика презентацій:

1. Спрощений порядок митного оформлення товарів для фізичних осіб
2. Особливості переміщення об'єктів інтелектуальної власності через митний кордон України.
3. Особливості переміщення транспортних засобів через митний кордон України.

4. Митні брокери, їх права, функції, обов'язки. Брокерська винагорода.
5. Технічні засоби митного контролю.
6. Порушення митних правил, основні види та їх характеристика.
7. Контрабанда товарів. Боротьба з контрабандою в Україні.
8. Державна система експертного контролю. Митна експертиза.
9. Протекціонізм, його види та характеристика на прикладі України.
10. Політика вільної торгівлі, позитиви та негативи проведення
11. Гармонізована система опису і кодування товарів.
12. Митний контроль автотранспортних перевезень
13. Роль держави в стимулюванні експорту.
14. Державні стандарти та вимоги до товарів, які переміщуються через митний кордон України.
15. Суть та порядок справляння митних платежів в Україні.
16. Механізм нарахування акцизного податку по товарах, які ввозяться на митну територію України.
17. Умови поставок згідно із правилами ІНКОТЕРМС-2010 та ІНКОТЕРМС-2020.
18. Українська класифікація товарів ЗЕД. Митний тариф України.
19. Роль митних платежів при формуванні доходів бюджету
20. Митна вартість та методи її визначення в Україні.
21. Особливості функціонування магазину безмитної торгівлі
22. Міжнародні уніфіковані правила декларування вантажів. Митні режими, їх характеристика.
23. Декларування товарів та інших предметів. Види декларацій.
24. Порядок переміщення товарів авіаційним транспортом
25. Авторизований економічний оператор: особливості здійснення діяльності

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.

У процесі вивчення дисципліни «Митна справа» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування, тестування;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- оцінювання результатів тренінгу;
- наукова дискусія;
- інші види індивідуальних і групових завдань;
- екзамен.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Митна справа” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10 %	10 %	10 %	10 %	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по 3 темах	Модульна контрольна робота проводиться по 1-3 темах. Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Задача 1 – макс. 25 балів	Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по 4 темах	Модульна контрольна робота проводиться по 4-7 темах. Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Задача 1 – макс. 25 балів	Середнє арифметичне з балів, отриманих за кожне виконане завдання, яке оцінюється макс. 100 балів	Оцінюється рівень виконання самостійного завдання як цілісного наскрізного завдання	Теоретичне питання – макс 20 балів Тестові завдання (10 тестів по 3 бали за тест) – макс. 30 балів Задача 1 – макс. 25 балів Задача 2 – макс. 25 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74		D (задовільно)
60-64	задовільно	E (достатньо)
35–59		FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Модульна робота – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Модульна робота складається із:

тестів: 5 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 5 балів, що в підсумку дає максимально 25 балів;

5 балів – за тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 1 завдання, за розв'язання студент може отримати від 0 до 25 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання: 2 теоретичних питання, за відповідь на кожне питання, студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Екзамен – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 3 бали, що в підсумку дає максимально 30 балів;

3 бали – на тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 2 задачі, за розв'язання кожної із яких студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання: 1 теоретичне питання, за відповідь на яке студент може отримати від 0 до 20 балів.

10–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–9 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-7
2.	Проекційний екран	1-7
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1-7
4	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-7
5	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-7
6	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-7
7	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-7

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Валігура В. А., Герчаківський С. Д. Актуалітети гармонізації акцизного оподаткування енергопродуктів в ЄС та Україні. Світ фінансів. 2022. №3.
2. Герчаківський С. Д. Акцизне оподаткування енергопродуктів і електроенергії: практика та виклики війни. Наукові праці НДФІ. 2022. №1. С. 45-54.
3. Герчаківський С. Д. Антикризове податково-митне регулювання в контексті протидії поширенню COVID-19 в Україні. Економічний аналіз. 2022. №3. С. 140-147.
4. Герчаківський С. Д. Законодавство ЄС у сфері акцизного оподаткування енергопродуктів в парадигмі воєнного стану в Україні. Російсько-українська війна: право, безпека, світ: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Тернопіль, Західноукраїнський національний університет, 29-30 квітня 2022 р. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. С. 289-293.
5. Герчаківський С. Д. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Митна справа» для студентів усіх форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування». Чортків. 2024. Електронний комплекс в системі Moodle.
6. Герчаківський С. Д. Оцінка та перспективи функціонування індустріальних парків в Україні. Восьмі Всеукраїнські наукові читання пам'яті т і С.І. Юрія: збірник наукових праць (м. Тернопіль, 15 листопада 2022 року). Тернопіль: ЗУНУ, 2022.
7. Герчаківський С. Д. Проблемні аспекти та вектори удосконалення оподаткування електроенергії в Україні. Інноваційне підприємництво: стан та перспективи розвитку: збірник матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, КНЕУ, 30 травня 2022 року. К.: КНЕУ, 2022. С. 167 - 171.
8. Герчаківський С. Д. Прояви митної злочинності в глобальному та національному вимірах. Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку. Матеріали II Міжнародної наукової конференції. 27-28 березня 2020 р. Дніпро: СПД «Охотнік». С.15-16.
9. Герчаківський С., Мацейко І. Митна безпека України в парадигмі короно вірусної кризи. Фіскальна політика України в умовах євроінтеграційних процесів.. Збірник матеріалів XX Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих вчених. м. Тернопіль, ЗУНУ, 25 травня 2023 р. URL:
10. Герчаківський С.Д. Митна справа: навчальний посібник. Тернопіль: Видавництво «Економічна думка», 2020. С.290.
11. Герчаківський С.Д., Герчаківська О.Я. Фіскально-правовий моніторинг судового розгляду справ про митні правопорушення. Актуальні проблеми правознавства. 2020. № 3. С. 34-44.
12. Дерманська Л. В. Оцінка фіскальної ефективності митної політики України. *Економіка та суспільство*. 2022. № 38. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1282>
13. Дерманська Л. В. Постпандемічний вплив на митне оподаткування в Україні. Постпандемічний розвиток суспільства: економічні, соціальні та

психологічні аспекти: моногр. / за наук. ред. канд. екон. наук, доц. Н. Є. Кульчицької. Чортків: ЗУНУ, 2022. С.158-165

14. Дерманська Л. В. Функціонування електронної митниці в сучасних умовах. Суспільство в умовах емерджентного розвитку» : моногр. / за ред. канд. екон. наук, доц. Н. Є. Кульчицької. Чортків: ЗУНУ, 2023. С.240-250

15. Дерманська Л.В. Роль митної безпеки у формуванні фіскального потенціалу держави. Грааль науки. 2024. №44.

16. Митна справа (практикум). Навч. пос. Реком. МОН України. Босак А.О., Маслак О.О. 2022. 320 с.

17. Митний кодекс України № 4495-VI від 13.03.2012 URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ed_2012_03_13/T124495.html#5690

18. Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур: Міжнародний документ URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1014.4619.3&nobreak=1>

19. Міжнародна конвенція про узгодження умов проведення контролю вантажів на кордонах URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_267

20. Сидорович О. Ю., Герчаківський С. Д. Інформаційне забезпечення митної справи України в контексті цифрової стратегії розвитку суспільства. Світ фінансів. 2021. № 1. С. 210-226.

21. Податковий кодекс України № 2755-VI (з наступними змінами і доповненнями) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

22. Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту: Закон України № 332-XIV (з наступними змінами і доповненнями) URL: www.rada.gov.ua

23. Про затвердження Порядку створення зон митного контролю: Наказ Міністерства фінансів України від 22.05.2012 № 583 URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0879-12>

24. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту: Закон України № 330-XIV (з наступними змінами і доповненнями) URL: www.rada.gov.ua

25. Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту: Закон України № 331-XIV (з наступними змінами і доповненнями) URL: www.rada.gov.ua

26. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України № 959-XII (з наступними змінами та доповненнями) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=959-12>

27. Про Митний тариф України: Закон України № 2371-III (з наступними змінами і доповненнями) URL: www.rada.gov.ua

28. Сидорович О.Ю., Герчаківський С.Д. Інформаційне забезпечення митної справи України в контексті цифрової стратегії розвитку суспільства. Світ фінансів. 2021. № 1. С. 210-226.

29. Сучасні виклики забезпечення митної безпеки в Україні : монографія / А. І. Крисоватий, Є. П. Бондаренко, В. А. Валігура [та ін.] ; за ред. А. І. Крисоватого. Тернопіль : Університетська думка, 2020. 414 с.

30. Фіскальне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / С. Д. Герчаківський, В. В. Сідляр. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2020. 280 с.

31. Customs blueprints: path ways to better Customs. URL: https://ec.europa.eu/toation_customs/eu-1rammg/customs-blueprints-pathwaysbetter-customsen

32. Defence Export Controls. (n.d.). URL: <http://www.defence.gov.au/ExportControls/>

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Єдиний державний інформаційний веб-портал «Єдине вікно для міжнародної торгівлі». URL: <https://cabinet.customs.gov.ua/>.

2. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>.

3. Офіційний сайт Всесвітньої митної організації. URL: <https://www.wcoomd.org/>.

4. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua>.

5. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org/>.

6. Офіційний сайт Світової митної організації. URL: <https://www.wcoomd.org>